

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

w sprawie z protestu Komitetu Wyborczego Wyborców [...] przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 9 czerwca 2024 r. w okręgach nr [...] i [...]1, przy udziale Przewodniczącego państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 31 lipca 2024 r.,

pozostawia protest wyborczy bez dalszego biegu.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Oktawian Nawrot

UZASADNIENIE

Dnia 14 czerwca 2024 r. do Krajowego Biura Wyborczego wpłynęło pismo członków Komitetu Wyborczego Wyborców [...], zatytułowane „Wniosek do Sądu Najwyższego”, zawierające wniosek o unieważnienie wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 9 czerwca 2024 r. w okręgach [...] i [...]1 obejmujących [...]3 oraz województwa [...] i [...]1. Państwowa Komisja Wyborcza przekazała wskazane pismo Sądowi Najwyższemu 19 czerwca 2024 r.

W uzasadnieniu protestu wskazano, że uczestnicy protestów rolniczych swoje postulaty zamierzali przedstawiać bezpośrednio w Parlamencie Europejskim jako europosłowie, kandydując z utworzonego w tym celu Komitetu Wyborczego Wyborców, co uniemożliwił Kodeks i kalendarz wyborczy. Kodeks wyborczy nakłada na komitety wyborcze wyborców konieczność zebrania 1000 podpisów poparcia, zaś kalendarz wyborczy nie określił dodatkowego czasu na realizację tej dodatkowej czynności wyborczej. KWW [...] zebrał łącznie ponad 10 000 podpisów, w tym ponad 1300 podpisów popierających utworzenie tego komitetu i podpisy wyborców popierających listy kandydatów [...]3, [...]2 i woj. [...]1. Wnoszący protest podnieśli, że Kodeks wyborczy nie nakłada obowiązku zebrania 1000 podpisów przez inne komitety wyborcze, w tym komitety partyjne, a także, że mają one więcej czasu na czynności wyborcze. W ocenie wnoszących protest, KWW [...] jest dyskryminowany politycznie co jest sprzeczne z art. 32 Konstytucji RP. Nałożenie przez Kodeks wyborczy wymogu zebrania 1000 podpisów popierających utworzenie komitetu wyborczego wyborców, bez określenia w kalendarzu wyborczym dodatkowego czasu na jego realizację stanowi zdaniem skarżącego okoliczność, która może mieć znaczenie dla ważności wyborów.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej w odpowiedzi z 24 czerwca 2024 r. na protest wyborczy wyraził pogląd, iż wniesiony protest nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych dla protestu wyborczego i w związku z tym powinien on zostać pozostawiony bez dalszego biegu.

Prokurator Generalny w odpowiedzi z 27 czerwca 2024 r. na protest wyborczy wyraził pogląd, iż powinien on zostać pozostawiony bez dalszego biegu, gdyż nie spełnia wymogów formalnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zasady wnoszenia protestów wyborczych przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej określa ustawa z dnia

5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 2408; dalej: „k.wyb.”).

Stosownie do art. 241 § 1 zd. 1. k.wyb., który na mocy art. 336 k.wyb, znajduje odpowiednie zastosowanie do protestów wyborczych do Parlamentu Europejskiego, protest przeciwko ważności wyborów wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Stosownie do art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2). Stosownie do § 2 przytoczonego przepisu, protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania. Ponadto zgodnie z art. 82 § 3 k.wyb. protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub wójta może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego. Zgodnie zaś z art. 82 § 5 k.wyb. prawo wniesienia protestu przysługuje również przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu.

Przenosząc powyższe na realia rozpoznawanego protestu w pierwszej kolejności wskazać należy, że członkowie Komitetu Wyborczego Wyborców [...] 14 czerwca 2024 r. złożyli protest w Krajowym Biurze Wyborczym. Protest ten

przekazany został do Sądu Najwyższego 19 czerwca 2024 r. Dodać przy tym należy, że protest wyborczy wnosi się do Sądu Najwyższego bez pośrednictwa innych organów (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lipca 2019 r., I NSW 66/19), zaś protest złożony poprzez inny organ, wniesiony jest w terminie, jeżeli fizycznie wpłynie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Zważywszy, że określony w art. 241 § 1 k.wyb. termin 7-dniowy na wniesienie protestu do Sądu Najwyższego upłynął 17 czerwca 2024 r., protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Niezależnie od powyższego zauważyć należy, że na wskazanym proteście zamieszczone zostały dane adresowe A. B.. Po oznaczeniu pisma, jako „wniosku do Sądu Najwyższego” wskazano zaś, że „wnioskującym” są „Członkowie Komitetu Wyborczego Wyborców [...]”. Pismo podpisane zostało „za wnioskujących Pełnomocnik Wyborczy KWW [...] inż. B. A.”.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższe jednoznacznie wskazuje, że wnoszącymi protest są „członkowie Komitetu Wyborczego Wyborców [...]”. Zgodnie zaś z przytoczonymi wyżej przepisami, członek komitetu wyborczego nie jest podmiotem legitymowanym do wniesienia protestu wyborczego. Konsekwencją wniesienia protestu przez nieuprawniony podmiot jest zaś pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Niezależnie od powyższego, gdyby przyjąć, że protest wyborczy został wniesiony przez A. B., występującego w charakterze wyborcy lub występujących w takim charakterze innych członków Komitetu Wyborczego Wyborców [...] wymienionych we „wniosku do Sądu Najwyższego”, należałoby uznać, że zawiera on niepodlegający konwalidacji brak formalny. W proteście nie wskazano bowiem numerów PESEL ewentualnych wyborców wnoszących protest (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r., I NKP 8/23). Powyższe skutkuje zaś pozostawieniem protestu bez dalszego biegu.

Ostatecznie, gdyby nawet przyjąć, że protest wyborczy wniesiony został przez podmiot uprawniony – A.B. występującego w charakterze pełnomocnika wyborczego, wskazać należy, że nie zawiera on zarzutów odpowiadających wymogom zawartym w art. 82 § 1 k.wyb. Wnoszący protest nie podniósł bowiem

jakiegokolwiek zarzutu odnoszącego się do naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów, ani dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyboru, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego. Powyższe również stanowi przyczynę pozostawienia protestu bez dalszego biegu (postanowienia Sądu Najwyższego z: 24 czerwca 2019 r., I NSW 16/19, z 11 lipca 2019 r., I NSW 46/19).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 336 k.wyb. w zw. z art. 243 § 1 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Oktawian Nawrot

[SOP]

[ał]